

Інформаційно-аналітичне забезпечення як комплексний структурний елемент наукової організації праці працівника, являє собою щоденну діяльність співробітника з інформаційними обліками (для отримання первинної інформації про злочини та осіб, які їх вчинили; перевірки осіб, транспортних засобів, які знаходяться на обліку з різних причин тощо). Найбільш поширеними у використанні є автоматизовані інформаційні системи, де інформація концентрується, обробляється, зберігається і видається користувачеві у суворій відповідності до чинного законодавства.

Що ж стосується матеріально-технічного забезпечення, то слід зазначити широке використання засобів оргтехніки, а також збільшенням обсягів інформації, яка вимагає швидкісної її обробки. Традиційні прийоми збору, обробки і передачі інформації, стають малоефективними, а це вимагає пошуку і впровадження високопродуктивних систем механізації та автоматизації праці.

Впровадження навіть найпростіших засобів техніки зменшує використання часу на обробку документів приблизно на 20%, а системне їх використання збільшує ефективність праці в три рази.

Отже, наукове забезпечення адміністративно-юрисдикційної діяльності є теоретичною основою, або «моделлю», яку потрібно реалізувати і на підставі якої слід проводити наступний науковий пошук щодо впровадження кожного з виділених елементів наукової організації праці у діяльність дільничних офіцерів поліції.

Список використаних джерел

1. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князев та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 242 с.
2. Кутушев В. Г. Научная организация труда в органах внутренних дел / В. Г. Кутушев. – Хабаровск: Высшая школа МВД СССР, 1989. – 88 с.
3. Теорія управління в органах внутрішніх справ : [навч. посібник] / за ред. В. А. Ліпкана. – К.: КНТ, 2007. – 884 с.

Філіпенко Т.В.,

*професор кафедри господарсько-правових дисциплін
Донецького юридичного інституту МВС України,
доктор наук з державного управління, професор,
<https://orcid.org/0000-0001-9870-0889>*

ПОЛІЦЕЙСЬКЕ ПІКЛУВАННЯ: ОЗНАКИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ

На сучасному етапі реформування держави взагалі та її правоохоронної системи зокрема завданнями Національної поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних

причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Нормативне закріплення поліцейського піклування, як превентивного поліцейського заходу, знайшло своє відображення у Законі України «Про Національну поліцію» і є гарантією законності діяльності поліцейських та важливим заходом забезпечення правопорядку в державі. Поліцейське піклування, відповідно до ст. 41 означеного Закону, може здійснюватися щодо:

- 1) неповнолітньої особи віком до 16 років, яка залишилася без догляду;
- 2) особи, яка підозрюється у втечі з психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона утримувалася на підставі судового рішення;
- 3) особи, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі;
- 4) особи, яка перебуває у публічному місці і внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі [1, ст. 41].

У Юридичній енциклопедії «піклування» визначається як одна з форм захисту правових і майнових прав та інтересів громадян [2, с. 559]. Аналізуючи поліцейське піклування щодо неповнолітніх осіб, Є.С. Зеленський робить висновок, що у даному випадку термін «піклування» вживається у значенні «турбота», «допомога», «захист прав і свобод» тощо [3, с. 117].

Поліцейське піклування є заходом попередження вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень, як відносно осіб, так і самими особами, що потребують піклування.

Ю.М. Кубрак визначає поліцейське піклування як тимчасовий превентивний захід за допомогою якого поліцейський, в межах закону, надає допомогу особам, які в силу особистих, економічних чи соціальних причин потребують такої допомоги й виокремлює такі його ознаки: це превентивний захід, тобто дія (сукупність дій) спрямованих на попередження порушення публічного порядку, публічної безпеки чи недопущення завдання шкоди особою самої собі; це тимчасовий захід, переважно короткостроковий; він реалізується виключно поліцейськими та застосовується до окремих чітко визначених категорій осіб і у випадках, що закріплені в національному законодавстві; має своє процесуальне оформлення у вигляді протоколу; не передбачає застосування до особи будь-яких санкцій [4, с. 80].

Наслідком поліцейського піклування має бути:

- передання батькам або усиновителям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування неповнолітньої особи віком до 16 років, яка залишилася без догляду;
- передання відповідному закладу особи, яка підозрюється у втечі з психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона

утримувалася на підставі судового рішення або особи, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі;

- передання у спеціальний лікувальний заклад чи до місця проживання особи, яка перебуває у публічному місці і внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі.

Але тут необхідно зазначити, що у національному законодавстві не застосовується термін «спеціальний лікувальний заклад» й не має роз'яснень що під таким закладом необхідно розуміти. Наразі лікарні не приймають осіб у стані алкогольного сп'яніння, якщо їм не потрібна медична допомога. Тому доставлення такої особи до місця проживання може створювати реальну небезпеку оточуючим або їй самій, що призводить до втрати сенсу поліцейського піклування як превентивного поліцейського заходу.

З метою забезпечення прав і свобод людини і громадянина, Законом передбачається, що поліцейський зобов'язаний негайно повідомити особі зрозумілою для неї мовою підставу застосування поліцейського заходу, а також роз'яснити право отримувати медичну допомогу, дати пояснення, оскаржувати дії поліцейського, негайно повідомити інших осіб про її місце перебування. Повідомлення про права і їх роз'яснення поліцейським може не проводитися у випадку, коли є достатні підстави вважати, що особа не може усвідомлювати свої дії і керувати ними [1, ст. 41].

При реалізації заходу поліцейського піклування, поліцейський уповноважений вилучити у особи зброю чи інші предмети, якими особа може завдати шкоди оточуючим чи собі, незалежно від того, чи заборонені вони в обігу. У той же час поліцейському заборонено здійснювати обшук особи, щодо якої здійснюється поліцейське піклування, що обмежує можливість вилучення у особи зброї або інших предметів..

Законом передбачається складання протоколу про застосування поліцейського піклування, в якому зазначаються: місце, дата і точний час (година і хвилини) застосування поліцейського заходу; підстави застосування; опис вилученої зброї чи інших предметів; клопотання, заяви чи скарги особи, якщо такі надходили, наявність чи відсутність видимих тілесних ушкоджень. Протокол підписується поліцейським і особою, а його копія негайно під розпис вручається особі. У той же час, протокол може не надаватися особі для підписання, а його копія вручатися особі у випадку, коли є достатні підстави вважати, що вона не може усвідомлювати свої дії і керувати ними. У такому випадку протокол надається особі чи органу, яким передається особа, відносно якої застосовувалося поліцейське піклування [1, ст. 41].

Крім того, поліцейський зобов'язаний надати особі можливість негайно повідомити про своє місце перебування близьких родичів, членів

сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи. Стосовно місця перебування неповнолітньої особи поліцейський зобов'язаний негайно повідомити батьків або усиновителів, опікунів, піклувальників, орган опіки та піклування.

Про кожне застосування поліцейського заходу поліцейський повинен одразу повідомити за допомогою технічних засобів відповідального поліцейського в підрозділі поліції. Якщо є підстави вважати, що передання особи тривало довше, ніж це необхідно, відповідальний поліцейський в підрозділі поліції зобов'язаний провести перевірку для вирішення питання про відповідальність винуватих у цьому осіб.

З цього приводу, треба підтримати точку зору Р.В. Скрипник, що з метою додержання законності застосування заходів поліцейського піклування, як одного з видів превентивних поліцейських заходів, необхідно законодавчо передбачити можливість оскарження таких дій та чіткого врегулювання порядку здійснення контролю за діями поліцейських з боку керівництва при застосуванні піклування [5, с. 43]. Крім того, необхідно на законодавчому рівні передбачити можливість участі в цьому процесі як органів опіки та піклування так і адміністрації психіатричного чи спеціального лікувального заходу, як сторони, що вправі в інтересах певної категорії осіб оскаржувати неправомірні дії поліції.

Отже, до особливостей поліцейського піклування можна віднести:

1) поліцейське піклування – це превентивний захід, спрямований на попередження адміністративних та кримінальних правопорушень, який не передбачає застосування примусових заходів;

2) поліцейське піклування – це поліцейський захід, який уособлює волю держави, спирається на владу поліції, застосовується працівниками поліції, як суб'єктами застосування даного заходу;

3) об'єкт застосування поліцейського піклування – особа, яка потребує піклування;

4) поліцейське піклування – це сукупність заходів піклування (медичного, правового, психологічного, побутового, матеріального характеру тощо) щодо осіб, які потребують піклування;

5) метою поліцейського піклування є забезпечення прав і свобод особи, яка потребує піклування;

6) наслідком застосування поліцейського піклування є передання особи батькам, усиновителям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування, відповідному психіатричному чи спеціалізованому лікувальному закладу.

Запровадження поліцейського піклування в практичну діяльність є позитивним заходом з точки зору формування партнерських відносин між громадянами та поліцією. Але ряд питань щодо порядку його застосування залишаються невизначеними і потребують подальшого врегулювання, а саме передання особи у спеціальний лікувальний заклад, вилучення окремих предметів у особи при здійсненні поліцейського піклування,

здійснення контролю за діями поліцейських з боку керівництва при застосуванні піклування тощо.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VII // *Голос України*. – 2015. – № 141–142.
2. *Юридична енциклопедія*. У 6 т. / Редкол. Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: Укр. енцикл., 1998. – Т. 4: Н–П. – 2002. – 720 с.
3. Зеленський Є.С. Поліцейське піклування щодо неповнолітніх осіб: зміст та порядок застосування / Є.С. Зеленський // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. – Серія: Право. – Вип. 35. – Ч. I. – Т. 2. – 2015. – С. 116–119.
4. Кубрак Ю.М. Поліцейське піклування: поняття та ознаки / Ю.М. Кубрак // *Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку* : зб. матеріалів наук.- практ. конф. (м. Харків, 10 грудня 2015 р.). – Харків: ХНУВС, 2015. – С. 77–81.
5. Скрипник Р.В. Про застосування піклування як особливого виду поліцейського заходу / Р.В. Скрипник // *Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України* : науковий збірник. – Серія: Право та державне управління. – 2015. – №3–4 (16) – С. 39–43.

Холодненко Д.В.,

*начальник слідчого відділу Довгинцевського відділку поліції
Криворізького відділу поліції ГУ НП в Дніпропетровській області*

СУТНІСТЬ КОНТРОЛЮ ЯК САМОСТІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

На сучасному етапі радикальних реформ в Україні особливої ваги набувають питання вдосконалення функціонування публічної адміністрації. Однією з найважливіших функцій є контроль. Будь-який вид управління неможливий без чітко організованої системи контролю, тому що не можна ефективно управляти, не перевіряючи виконання поставлених вимог та не виявляючи фактичного стану на управлінських об'єктах.

У цьому значенні контроль, який є самостійною функцією публічної адміністрації, виступає засобом установлення зворотних зв'язків, завдяки чому керівний орган (суб'єкт управління) може простежити хід виконання прийнятих рішень. Це дає можливість своєчасно реагувати на відхилення в роботі підконтрольного об'єкта від заданої програми та вносити відповідні корективи в його діяльність [1, с. 180–183]. Контроль як самостійна функція публічної адміністрації тісно пов'язаний з іншими сторонами управлінської діяльності – прогнозуванням, плануванням, обліком та аналізом.

Сутність контролю можна визначити як систему спостереження та перевірки процесу функціонування та фактичного стану об'єкта управління з метою виявлення обґрунтованості й ефективності прийнятих управлінських рішень, інформування про ці явища керівників органів та

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

23 березня 2018 р., м. Кривий Ріг

***«НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ»***

Матеріали конференції

Кривий Ріг 2018

УДК 351.74
Н 35

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Донецького юридичного
інституту МВС України
25 квітня 2018 р., протокол №11*

Національна поліція України: сучасний стан та перспективи розвитку: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 23 березня 2018 року). – Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2018. – 196 с.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету

БЕСЧАСТНИЙ Віктор Миколайович – ректор Донецького юридичного інституту МВС України, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України

Заступник голови організаційного комітету

НАЗИМКО Єгор Сергійович – перший проректор Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

Відповідальний секретар організаційного комітету

МЕРДОВА Ольга Миколаївна – завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету № 1 Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Секретар організаційного комітету

ФІЛІПЕНКО Анастасія Сергіївна – доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету № 1 Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Члени оргкомітету:

ІСАКОВ Михайло Григорович – професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 2 Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, Заслужений юрист України

МАКАРЕНКО Олександр Юрійович – професор кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету № 1 Донецького юридичного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент

Збірник матеріалів є підсумком роботи I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Національна поліція України: сучасний стан та перспективи розвитку».

Для ад'юнктів, аспірантів, курсантів, студентів, слухачів вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами, розглянутими під час конференції.

© Кафедра адміністративно-правових дисциплін
© Донецький юридичний інститут МВС України

НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН	149
Ткаченко Ю.С. ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТОВНОЇ СКЛАДОВОЇ ЗАКОННОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ	151
Трандафілова С.В. НАВЧАННЯ В ВУЗАХ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМИ УМОВАМИ, ТІЛЬКИ КУРСАНТИ АБО МОЖЛИВО І СТУДЕНТИ?	153
Тулінов В.С. ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ)	156
Федорова О.Ф. МОВЛЕННЯ КОМПЕТЕНЦІЯ СУЧАСНОГО ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ	159
Філіпенко А.С. ДО ПИТАННЯ НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ	161
Філіпенко Т.В. ПОЛІЦЕЙСЬКЕ ПІКЛУВАННЯ: ОЗНАКИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ	163
Холодненко Д.В. СУТНІСТЬ КОНТРОЛЮ ЯК САМОСТІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ	167
Худенко Ю.О. ВЗАЄМОДІЯ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ, ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	169
Цаплюк І.Ю. СКЛADOVІ ЕЛЕМЕНТИ АДМІНІСТРАТИВНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	172
Цуркаленко Д.П. ДЕЯКІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАТИВНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ «МЕТАЛ»	175
Цуркаленко Ю.В. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА, ЯК ПЕРЕДУМОВА ВИЗНАННЯ АКТИВ СУДОВИХ ОРГАНІВ ДЖЕРЕЛОМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА	177
Цуркан О.П. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПОЛІЦЕЙСКИХ	181
Чевичалова Д.О. ДОРОЖНЯ ПАТРУЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЗАМІСТЬ ЛІКВІДОВАНОЇ ДАІ	184